ONDERWIJS IN TRANSITIE

Onderwijsbeleid Aruba 2021-2025

Minister van Onderwijs en Sport
Minister Endy Croes
December 2021

Originele titel: Enseñansa den Transicion. Maneho di Enseñansa Aruba 2021-2025.

Voorwoord

Het is mij een grote eer en een waar genoegen om u, de lezer, dit document aan te bieden met de meest essentiële punten die het onderwijsbeleid van Aruba voor de periode 2021-2025 weergeven. De nadruk van het document ligt op het werken aan de transitie naar een onderwijs van kwaliteit waar we allemaal naar verlangen.

Gedurende de jaren is er veel bedacht, geschreven en gepland op het terrein van onderwijs. Er zijn veel stakeholders met ideeën, expertise en de wens om bij te dragen aan de verbetering van het onderwijs. Het is mooi om te kunnen constateren dat de gemeenschappelijke gedachte van alle stakeholders is om te kijken hoe ons onderwijs verbeterd kan worden ten dienste van het welzijn van onze leerlingen. Dat is zeker bewonderingswaardig. Nu moeten we alles ten uitvoer brengen, waarvan we weten dat veranderd moet worden in het onderwijs hier op Aruba.

Onderwijs heeft een cruciale functie in de ontwikkeling van een land. Het is bewezen dat onderwijs werkelijk een van de meest krachtige motoren is die een duurzame ontwikkeling garandeert voor een land. Het is een eer voor mij om dit ministerie te dienen. Een eer omdat de onderwijswereld niet alleen al jaren om een duidelijke visie vraagt, maar vooral ook om gehoord te worden en dat de plannen met vastberadenheid uitgevoerd worden.

Als minister zie ik mezelf niet als een technisch expert op het gebied van onderwijs. Maar ik hecht veel waarde aan het belang van luisteren, de dialoog aangaan en een balans brengen in de verschillende bestaande belangen. Mijn uitgangspunt geeft ruimte aan participatie, het zoeken naar oplossingen en het nemen van weloverwogen beslissingen om zo de plannen en projecten uit te voeren die van algemeen belang zijn voor onze maatschappij.

Zo zie ik mijn rol als minister van Onderwijs dan ook in de aankomende periode en dit is ook mijn afspraak met ons onderwijsveld. Ik beloof dan ook dat we over 4 jaar terug kunnen kijken op een periode in welke de prioriteiten in het onderwijs gesignaleerd en gecategoriseerd zijn en dat de noodzakelijke verbeteringen met succes uitgevoerd zijn.

Ik nodig u uit tot het lezen van dit document, dat een samenvatting is van de essentiële punten die afgeleid zijn van ons Nationaal Onderwijsplan 2030 (Plan di Enseñansa Nacional 2030), dat gekoppeld is aan Sustainable Development Goal # 4 (SDG4) van de Verenigde Naties en terdege rekening houdt met het kader van het Landspakket.

Mijn inzet als minister van Onderwijs is om het innovatietraject voort te zetten. Ik zal onze nationale visie blijven uitdragen, de projecten uitvoeren en afmaken die het fundament van ons onderwijssysteem versterken, om zo het beoogde kwaliteitsniveau die we allemaal willen, te bereiken. Ook is het mijn taak om de visie van alle onderwijsactoren te verenigen in een enkele richting.

Een dankwoord aan alle bestuurders van de vorige regeringen en professionelen die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van alle documenten en beleidsplannen, voor hun inzet en toewijding aan het onderwijs van onze kinderen, jongeren en volwassenen die nog tijd besteden aan hun studie. Met dankbaarheid ook aan minister-president Evelyn Wever-Croes en aan mijn

collega-ministers van het huidige kabinet voor hun steun en inzet om verder te investeren in het ministerie van Onderwijs.

Tot slot, hartelijk dank aan u, de lezer, die ook het belang van het onderwijs inziet en de tijd neemt om ons Onderwijsbeleid Aruba 2021-2025 te lezen. Slechts met gezamenlijke inspanning kunnen wij grootse dingen bereiken voor ons Land Aruba.

Minister van Onderwijs en Sport
Endy Croes

I. Visie

Integrale en Duurzame Participatie

Uitgaande van het Regeerakkoord 2021-2025 zal er gewerkt worden aan de innovatie van ons onderwijssysteem. Dit met als doel om de leerlingen voor te bereiden om succesvol te kunnen participeren in en een bijdrage te kunnen leveren aan onze maatschappij. Er zal gewerkt worden aan de kernfuncties van het onderwijs, namelijk:

- Er zorg voor dragen dat leerlingen een startkwalificatie (kennis en vaardigheden) hebben, zodat ze een bijdrage kunnen leveren aan onze economie (van de toekomst) en succesvol kunnen participeren op de arbeidsmarkt (kwalificatie en allocatie).
- Werken aan socialisatie, waarbij onze leerlingen worden voorbereid tot zelfverzekerde, gezonde, verantwoordelijke burgers en in staat zijn om een positieve bijdrage te kunnnen leveren aan de maatschappij (socialisatie).
- Het verbeteren van het onderwijssysteem, waardoor alle leerlingen toegang hebben tot het onderwijs, door kunnen groeien in ons onderwijssysteem en verder kunnen studeren op Aruba of in het buitenland (selectie en gelijke kansen).

Om de doelen te bereiken zullen als uitgangspunt de Sustainable Development Goals (SDG) gebruikt worden, voor het onderwijs met name SDG 4, in combinatie met PEN 2030.

SDG 4 richt zich op het verzekeren van gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs dat inclusief is en dat alle leerlingen de kans geeft om naar gelang van haar/zijn vermogen en omstandigheden te leren. Het bevordert ook de mogelijkheden voor iedereen om een leven lang te leren.

Het PEN 2030 heeft de mondiale doelen van SDG 4 als uitgangspunt gebruikt en deze vertaald naar onze context. Hierbij rekening houdend met de specifieke behoeften van ons land. De behoeften zijn vastgesteld op basis van consultaties met stakeholders, zowel in als buiten het onderwijs. Daarnaast zal er rekening gehouden worden met het Landspakket.

De aankomende tijd zal de focus op enkele concrete doelen zijn en zullen de aspecten die de basis voor een onderwijs van kwaliteit vormen prioriteit krijgen. Om dit te bereiken zal er samengewerkt worden met alle stakeholders in het onderwijs. Om zo met vereende krachten de doelen te bereiken.

De beleidsvisie (richting) voor het onderwijs is:

- het verbeteren van het onderwijs door de focus te leggen op de onderwijsresultaten en de doelen van het onderwijs;
- een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- aandacht voor sociale problemen in het onderwijs en voortijdige uitval van jongeren uit het onderwijs;
- een bijdrage leveren aan de sociaal-economische situatie;
- een INTEGRALE samenwerking en verbinding tussen stakeholders;
- een onderwijssysteem dat aansluit aan onze context en het Arubaanse eigene (gecombineerd met een open instelling voor internationale ontwikkelingen);
- verantwoord beleid gebaseerd op data;
- de nodige aandacht besteden aan infrastructuur;
- stimulering van digitalisering en innovatie in het onderwijs;
- focus op kwaliteit van onderwijs.

2. Prioriteiten

De 3 prioriteiten zijn:

1. basiskwaliteit onderwijs;
2. onderwijs voor allen (inclusie en levenslang leren);
3. ontwikkelen van 21ste-eeuwse competenties.

Prioriteit 1. Basiskwaliteit onderwijs

Op Aruba zijn er scholen voor primair onderwijs tot hoger onderwijs. Het is belangrijk dat elke school zich kan ontwikkelen en kwaliteitsvol onderwijs kan aanbieden. Elke school zit in een andere ontwikkelingsfase. Het is van groot belang dat de aankomende tijd elke school een basiskwaliteit van onderwijs kan aanbieden. Dit zal een eerste stap zijn om verder te gaan naar een hoger niveau van onderwijs. Om hiertoe te komen moeten er met verschillende aspecten rekening gehouden worden.

Naast dat de schoolbesturen en scholen de taak hebben om onderwijs van kwaliteit aan te bieden moeten zij ook de noodzakelijke randvoorwaarden in orde hebben om dit te kunnen bereiken. De eerste stap hiertoe is de doorlichting van het onderwijs (Landspakket).

De doelen:

- Alle scholen bieden een basiskwaliteit van onderwijs aan.
- Randvoorwaarden om te komen tot een basiskwaliteit zijn geoptimaliseerd (zoals bijvoorbeeld beleid en wetgeving, onderwijsfinanciën, data, professionalisering en sterk leiderschap, communicatie en samenwerking, toezicht, alle typen onderwijs die op elkaar en op de arbeidsmarkt aansluiten).

De acties:

- De scholen werken er naartoe om de einddoelen die op nationaal niveau bepaald zijn te bereiken.
- Alle scholen hebben hun cyclus van kwaliteitszorg in orde.
- De actualisering van de wetgeving op alle niveaus van onderwijs (primair onderwijs, avo, beroepsonderwijs, speciaal onderwijs, hoger onderwijs en WOT[1]) gaat van start.
- Het zittenblijven-beleid zal geëvalueerd en indien nodig aangepast worden.

---

[1] Wet op het onderwijstoezicht

- Het subsidiebeleid zal gemoderniseerd worden en de wetgeving zal hierop aangepast worden.
- Een data-collectie-systeem zal geïntroduceerd worden (OpenEmis).
- Er zal professionalisering van de docenten op verschillende gebieden plaatsvinden, o.a. op het gebied van digitalisering.
- Het onderwijsplatform wordt versterkt zodat alle actoren in het onderwijs gehoord worden en hun “best practices” kunnen delen en van elkaar kunnen leren.
- Het platform onderwijs en arbeid wordt geformaliseerd.
- Om tot betere doorstroomroutes te komen voor de studenten wordt er een betere aansluiting tussen de onderwijstypen gerealiseerd.
- Er wordt een bewustwordingscampagne over onderwijs en de verantwoordelijkheid van alle onderwijsactoren georganiseerd.
- Er wordt geïnvesteerd in infrastructuur en onderwijsmateriaal.
- Versterken van de organisatie en het bestuur van de verschillende onderwijsinstituten.
- Optimaliseren van het systeem van toezicht op de kwaliteit van onderwijs.

Prioriteit 2. Onderwijs voor allen

Onderwijs dient alle burgers mogelijkheden tot leren aan te bieden. Elk kind heeft recht op onderwijs. Ook moeten er mogelijkheden zijn voor volwassenen en jongeren die hun opleiding niet hebben kunnen afmaken. Het concept Levenslang Leren stimuleert volwassenen om zich een leven lang te blijven ontwikkelen. Hier moet ruim gelegenheid voor geboden worden. Het onderwijsaanbod wordt verruimd door onder andere studieprogramma’s (opleidingen) aan te bieden en studiemogelijkheden via digitalisatie. Er zal gezorgd worden voor het digitaliseren van het onderwijs, om onderwijs aan te bieden dat meer past in de belevingswereld van de leerlingen. Opdat een leerling succesvol is moet er ondersteuning bij studie- en sociale problemen voorhanden zijn. Hiervoor zal een sterke zorgstructuur gecreëerd worden.

Doelen:

- Er is een ruim aanbod aan leermogelijkheden.
- De basisvoorwaarden voor de digitalisering van het onderwijs zijn aanwezig.
- Een sterke zorgstructuur is voorhanden.

Acties:

- Moderniseren en aanbieden van gemoderniseerde opleidingen aan de EPB en de EPI.
- Moderniseren en optimaliseren van de volwasseneneducatie.

- Werken aan een efficiënte zorgstructuur.
- Zorgen voor infrastructuur en gedigitaliseerde materialen.
- Evalueren en mogelijkheden onderzoeken tot het reguleren van gedigitaliseerde onderwijssystemen die buiten ons nationaal systeem vallen.

Prioriteit 3. Ontwikkelen van 21ste-eeuwse competenties

Onze leerlingen groeien op in het digitale tijdperk. Dit brengt andere typen competenties met zich mee. Ook is er door de snelle ontwikkeling van de technologie nog geen goed zicht op welke de beroepen van de toekomst zullen zijn. Dit vereist dat onze leerlingen voorbereid moeten zijn met competenties om zich aan te kunnen passen en om te kunnen gaan met veranderingen, ondanks de aard of snelheid van die veranderingen. De gevraagde competenties zijn: creativiteit, probleemoplossend vermogen, communicatievaardigheden, samenwerkingsvaardigheden en digitale vaardigheden. Los hiervan richten de SDG's zich op duurzaamheid en de zorg voor onze planeet. Om dit te kunnen bereiken wordt er van ons verlangd om meer in harmonie met de natuur te leven, zorg te dragen voor onze flora en fauna en ons milieu. Als land waar we meer dan 1 taal machtig zijn, wat een sterke kant is om mee te kunnen doen op de internationale markt en nieuwe mogelijkheden te creëren, dienen we dit verder te versterken. Op Aruba, het land waar we allemaal wonen zonder onderscheid van afkomst, hebben we de gemeenschapszin om ons land verder te ontwikkelen en er trots op te zijn. Onze identiteit, cultuur en tolerantieniveau maakt ons land, ondanks dat het klein is, groot. Dit moeten wij blijven cultiveren.

Doelen:

- een relevant en actueel curriculum;
- een integraal taalbeleid,

die leerlingen voorbereiden met competenties:

- voor de arbeidsmarkt;
- om verder te studeren;
- voor hun persoonlijke ontwikkeling en hun bijdrage aan een betere samenleving.

Acties:

- Beleid en programma's ontwikkelen voor de 21ste-eeuwse vaardigheden, zoals kunnen samenwerken, kritisch denken, innovatief denken en creativiteit, communicatie.
- Ontwikkelen en implementeren van een nationaal taalbeleid op alle onderwijsniveaus.
- Implementeren van Scol Arubano Multilingual in heel het primair onderwijs.
- IPA blijft cursussen aanbieden aan leerkrachten ter voorbereiding voor de Scol Arubano Multilingual (SAM).
- Onderzoeken wat de beste manier is om een instituut voor taalbeleid en -planning op te richten.
- Curriculum en programma's ontwikkelen op het gebied van:

    - vaardigheden om het leren in elke situatie en context te leren ontwikkelen (zelfregulatie, actieve leerder en leren leren);
    - kunst en cultuur;
    - competenties voor arbeidskwalificaties;
    - natuur- en milieueducatie;
    - financiële- en ondernemingseducatie;
    - burgerschaps- en persoonlijke ontwikkeling (onder andere normen en waarden);
    - sociaal-emotioneel leren.
- Praktische en innovatieve programma's voor volwassenen door toepassing van goede andragogie en het stimuleren van levenslang leren.

In de volgende tabellen worden de acties uitgebreider beschreven.

Prioriteit 1. Basiskwaliteit onderwijs		
1. de scholen werken ernaar toe om de einddoelen die op nationaal niveau bepaald zijn te bereiken	1.1.1	er wordt geëvalueerd of alle einddoelen voor alle onderwijstypen geactualiseerd zijn
	1.1.2	introductie van de einddoelen gaat door (SAM en ABO kwalificatiestructuur)
	1.1.3	er wordt geëvalueerd of de einddoelen behaald worden of dat er gewerkt wordt aan het behalen van de einddoelen
2. alle scholen hebben hun cyclus van kwaliteitszorg in orde	1.2.1	er wordt geïnventariseerd bij hoeveel scholen nog een kwaliteitszorg-cyclus ontbreekt
	1.2.2	op verzoek worden scholen begeleid in het opzetten van een kwaliteitszorg-cyclus.
	1.2.3	Dienst Inspectie van het Onderwijs controleert elk schooljaar de voortgang van het opzetten van de kwaliteitszorg-cyclus en rapporteert hierover
	1.2.4	Dienst Inspectie van het Onderwijs onderzoekt op basis van het kwaliteitskader de basiskwaliteit van de scholen
	1.2.5	Dienst Inspectie van het Onderwijs rapporteert jaarlijks over de staat van ons onderwijs
	1.2.6	Bureau Leerplicht voert de controle op absentie van leerlingen op
	1.2.7	voor het hoger onderwijs wordt gewerkt aan het formaliseren van de opname van Aruba in het accreditatiesysteem NVAO en aan de registratie in CROHO
	1.2.8	er zal naar een manier van bekostigen gezocht worden voor de accreditatie van het hoger onderwijs
	1.2.9	een cultuur van kwaliteit in de scholen zal gestimuleerd worden (begeleiding en training)

3. er zal een begin gemaakt worden aan de actualisering van de wetgeving op alle niveaus van onderwijs (primair onderwijs, avo, beroepsonderwijs, speciaal onderwijs, hoger onderwijs en WOT)	1.3.1	het beleid op primair onderwijs wordt geëvalueerd
	1.3.2	alle wetten die aangepast moeten worden in het primair onderwijs worden geïnventariseerd
	1.3.3	het proces om wetten in het primair onderwijs aan te passen wordt gestart
	1.3.4	het avo-beleid wordt geëvalueerd (er zal gekeken worden of een vmbo noodzakelijk is)
	1.3.5	de wetten die aangepast moeten worden in het avo worden geïnventariseerd en het proces om de wetten aan te passen wordt gestart
	1.3.6	het beleid voor examens, diploma-uitreiking en vrijstellingen in beroepsonderwijs wordt afgerond
	1.3.7	de wetten die aangepast dienen te worden op het gebied van beroepsonderwijs worden geïnventariseerd
	1.3.8	het algehele beleid voor beroepsonderwijs zal in wetten vertaald worden
	1.3.9	er zal beleid voor het speciaal onderwijs ontwikkeld worden
	1.3.10	het beleid voor speciaal onderwijs zal in wetten vertaald worden
	1.3.11	het nationaal beleid voor volwasseneneducatie zal gereviseerd worden
	1.3.12	er zullen de nodige aanpassingen gemaakt worden in de wetten voor volwasseneneducatie
	1.3.13	er zal beleid voor hoger onderwijs ontwikkeld worden
	1.3.14	er zullen wetten voor het hoger onderwijs opgesteld worden
	1.3.15	de conceptwet WOT zal afgerond worden
	1.3.16	de wet voor nascholing wordt aangepast
	1.3.17	de financiële implicaties van alle beleidsterreinen worden in kaart gebracht
4. het zittenblijven-beleid zal geëvalueerd en indien nodig aangepast worden	1.4.1	er zal een evaluatie plaatsvinden van zittenblijven in alle onderwijstypen. Er komt een advies met de benodigde veranderingen en randvoorwaarden (kerndoelen, van leerstofjaarklassensysteem naar een gepersonaliseerd systeem, summatieve of formatieve evaluaties) om de zittenblijven-problematiek aan te pakken

5. het subsidiebeleid zal gemoderniseerd worden en de wetgeving zal hierop aangepast worden	1.5.1	er wordt gewerkt aan een efficiënt financieel systeem. Dit houdt onder andere in: normbedragen en richtlijnen voor het formatiebeleid. Hierin wordt het beleid geanalyseerd over losse uren, taakuren, uren om leerachterstanden in te halen, het tekort aan invalskrachten, administratief personeel en zorgpersoneel (sociaal werkers, klassenassistenten, Prisma docenten), de behoefte aan leerkrachten over het algemeen en vakdocenten en financiering voor professionalisering. Ook de problematiek van de werksters, aandacht voor de wenselijkheidsbegroting en modernisering van de LBBO
	1.5.2	de financiële supervisie wordt versterkt (compliance, governance en Roles & Responsibilities)
	1.5.3	er worden KPI's gemaakt (minimale vereiste van resultaten verbonden aan financiën)
6. een data-collectie-systeem zal geïntroduceerd worden (OpenEmis)	1.6.1	er zullen voorbereidingen getroffen worden om verschillende departementen en schoolbesturen aan het systeem te koppelen. Dit wordt gedaan in overleg met elk departement en schoolbestuur
	1.6.2	er wordt zorg gedragen voor samenwerking op het gebied van data-uitwisseling tussen de schoolbesturen
	1.6.3	de opties voor connectiviteit worden bekeken
	1.6.4	er wordt een aanpak voor de connectiviteit gedefinieerd dat voldoet aan de behoeftes van elke partner
	1.6.5	er zal gewerkt worden aan de installatie, configuratie en migratie van data (vanaf 1997)
	1.6.6	er zullen trainingen gegeven worden en aan Capacity Building gedaan worden
	1.6.7	er zal Advanced Lab Training aangeboden worden
	1.6.8	er zullen indicatoren en custom reports ontwikkeld worden
	1.6.9	er zal een monitoringssysteem opgezet worden voor PEN, dat gekoppeld is aan de SDG's en het regeerprogramma 2021-2025
	1.6.10	PEN 2030, dat gekoppeld is aan de SDG's en het regeerprogramma 2021-2025, wordt gemonitord

7. er zal een professionalisering van de docenten op verschillende gebieden plaatsvinden, o.a. op het gebied van digitalisering	1.7.1	het project capacity enhancement wordt uitgevoerd. Dit project wordt door de investeringsmiddelen Nationaal Strategisch Plan (NSP) gefinancierd. Het project zal onder andere bestaan uit: Platform voor competentie-ontwikkeling, introductie van een Learning Management System (LMS), Trainingen 21st century skills, netwerkleren
	1.7.2	het project Kibrahacha wordt vervolgd (project waarin de 4 Koninkrijkslanden samenwerken aan de verbetering van de opleiding van de leraren in het Koninkrijk. Ook wordt er aan de kwaliteitseisen voor de competenties van de leraren gewerkt)
	1.7.3	de professionalisering van de leraren in het project van SAM, beroepsonderwijs en avo wordt voortgezet
	1.7.4	docenten worden gefaciliteerd en begeleid om zo het leerproces te verbeteren
	1.7.5	elk schoolbestuur zal aan haar professionaliseringsplan werken
8. het onderwijsplatform wordt versterkt zodat alle actoren in het onderwijs gehoord worden en hun "best practices" kunnen delen en van elkaar kunnen leren	1.8.1	er zal een overzicht gegeven worden aan alle stakeholders van hoe het platform werkt (minister, Directie Onderwijs, Inspectie en alle stakeholders)
	1.8.2	de stakeholders zullen benaderd worden om aan het platform deel te nemen om zo te kunnen werken aan de prioriteiten en de aandachtspunten
	1.8.3	er zal verder gewerkt worden met de interdepartementale stakeholders (Sociaal Crisisplan, NSP, etc.)
	1.8.4	er zal met stakeholders in het Koninkrijk verder gewerkt worden aan verschillende projecten, o.a. stage, wetenschap, doorstroom naar het hoger onderwijs, etc.)
9. het platform onderwijs en arbeid wordt geformaliseerd	1.9.1	het platform onderwijs en arbeid gaat van start om een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeid te bewerkstelligen (arbeidsmarkt-behoefte, curriculum, praktijk/stage, erkenning leerbedrijven, opleiden van leermeesters en certificering, evaluatie/examens)
10. het bereiken van een betere aansluiting tussen de onderwijstypen, zodat er een betere doorstroom is voor de leerlingen (instroom- en doorstroomroutes)	1.10.1	Directie Onderwijs werkt samen met de schoolbesturen om tot een betere aansluiting tussen de verschillende typen onderwijs te komen (van primair onderwijs naar secundair onderwijs, mavo en EPB naar EPI, EPI naar hoger onderwijs) (toelatingsbeleid, einddoelen, leerling-doorstroomsysteem, flexibele doorstroommogelijkheden)

	1.10.2	er wordt gewerkt aan de doorstroom in het speciaal onderwijs
	1.10.3	er wordt gewerkt aan de evaluaties/examens van elk type onderwijs
	1.10.4	studenten worden voorbereid op het hoger onderwijs door te werken in projecten in het Koninkrijk “Studiesucces Caribische studenten”, het evalueren van Academic Foundation Year (AFY) en het uitbreiden van de randvoorwaarden
11. er wordt een bewustwordings-campagne over onderwijs en onderwijsactoren georganiseerd	1.11.1	er komt een nationale communicatiestrategie (plan om het vertrouwen in het onderwijs te herstellen, verantwoordelijkheid van alle stakeholders in het onderwijs, belang van moedertaal in het onderwijs, belang van onderwijs en Levenslang Leren voor de maatschappij)
	1.11.2	er wordt aan bewustwording over kwaliteitscultuur gewerkt
12. er wordt geïnvesteerd in infrastructuur en onderwijsmateriaal	1.12.1	er komt een inventarisatie en prioritering van de behoeften (scholen die vernieuwd of onderhouden moeten worden, of meer ruimte nodig hebben zoals UA en SAA). En ook scholen die airco nodig hebben
	1.12.2	er komt een inventarisatie van de materialen die nodig zijn om les te kunnen geven
	1.12.3	er zal fondsenwerving gedaan worden om de prioriteiten in 1.12.1 en 1.12.2 te kunnen bekostigen
	1.12.4	alle schoolbesturen moeten hun onderhoudsplan maken
13. versterken van de organisatie en het bestuur van de verschillende onderwijsinstituten	1.13.1	de structuren en/of efficiëntie van de organisatie van DEA (organogram), DIO en DUOS worden geoptimaliseerd
	1.13.2	de organisatie van DPS, OAA, EPI en IPA worden geherstructureerd en ondergebracht daar waar ze optimaal kunnen functioneren (rekening houdende met good governance, etc.)
	1.13.3	er komt een systeem voor het verantwoorden van de werkzaamheden en de resultaten (bijvoorbeeld een jaarverslag)
	1.13.4	er zal aan de gehele organisatie voor volwasseneneducatie gewerkt worden en bepaald worden hoe de samenwerking met de andere stakeholders er uit zal zien

14. optimaliseren van het systeem van supervisie van kwaliteit van onderwijs	1.14.1	het rapport Staat van het Onderwijs wordt gepubliceerd

Prioriteit 2. Onderwijs voor allen		
1. moderniseren en aanbieden van gemoderniseerde programma's aan EPB en de EPI	2.1.1	het project om opleidingen te vernieuwen op EPB en EPI (NSP1) wordt vervolgd
2. moderniseren en optimaliseren van volwasseneneducatie	2.2.1	er komt nieuw beleid voor volwasseneneducatie
	2.2.2	basiseducatie wordt geïntroduceerd
	2.2.3	de cursussen voor volwasseneneducatie worden vernieuwd
3. werken aan een efficiënte zorgstructuur	2.3.1	er wordt een beleid/zorgplan gemaakt (dit haakt aan op het SCP, project Collaborative partnership, re-integratie van het MDC, samenwerking met Respaldo)
	2.3.2	er wordt gezorgd voor genoeg zorgpersoneel en ondersteuning voor de leerkracht
	2.3.3	er zal intensief samengewerkt worden met andere departementen zodat de verwijzing efficiënter is en de hulp sneller aangeboden wordt
	2.3.4	er zal samengewerkt worden met voor- en naschoolse educatie
	2.3.5	er wordt gewerkt aan een beleid voor veiligheid op school
	2.3.6	er wordt gewerkt aan de veiligheid en een veilig schoolklimaat
4. zorgen voor infrastructuur en gedigitaliseerde materialen	2.4.1	er zal gewerkt worden aan projecten voor digitalisering (digitale infrastructuur, materialen, licenties etc.) (Plan di Contingencia) (Ondersteuning van ICT op scholen)
	2.4.2	er zal gezocht worden naar fondsen om dit te bekostigen (Plan di Contingencia)
5. evalueren en onderzoeken van	2.5.1	het digitale en niet-digitale onderwijssysteem buiten ons nationaal systeem wordt geëvalueerd

mogelijkheden tot het reguleren van gedigitaliseerde onderwijssystemen die buiten ons nationaal systeem vallen	2.5.2	er komt beleid om onderwijs buiten ons nationaal systeem te reguleren

Prioriteit 3. Ontwikkelen van 21ste-eeuwse competenties		
1. beleid en programma's ontwikkelen voor de 21ste-eeuwse vaardigheden, zoals kunnen samenwerken, kritisch denken, innovatief denken en creativiteit, communicatie	3.1.1	3. het curriculum wordt geëvalueerd
	3.1.2	er wordt beleid ontwikkeld voor de implementatie van het nieuwe curriculum
	3.1.3	er wordt een programma over dit onderwerp ontwikkeld
	3.1.4	dit onderwerp zal geëvalueerd worden
2. ontwikkelen en implementeren van een nationaal taalbeleid op alle onderwijsniveaus	3.2.1	er wordt een integraal taalbeleid ontwikkeld
	3.2.2	er wordt voor materiaal en bronnen gezorgd
	3.2.3	er wordt voor manieren van evaluaties gezorgd
	3.2.4	er wordt voor de randvoorwaarden gezorgd
3. implementeren van Scol Arubano Multilingual in heel het primair onderwijs	3.3.1	de aandachtspunten worden geïnventariseerd en de implementatie van SAM wordt geïntensiveerd
4. IPA blijft cursussen aanbieden aan leerkrachten ter voorbereiding voor de Scol Arubano Multilingual (SAM)	3.4.1	Dit maakt deel uit van de professionalisering genoemd in prioriteit 1
5. onderzoeken wat de beste manier is om een instituut voor taalbeleid en -planning op te richten	3.5.1	er zal hier verder aan gewerkt worden (standaardisatie en cultivatie van Papiamento, verbeteren van de status van Papiamento, vergroten van de kennis van Papiamento, bewustmaking van het belang van taal voor de persoonlijke ontwikkeling, stimuleren van goed gebruik van taal)

6. curriculum en programma's op het gebied van: - vaardigheden om leren in elke situatie en context te leren ontwikkelen (zelfregulatie, actieve leerder en leren leren) - kunst en cultuur - competenties voor arbeidskwalificaties - natuur- en milieueducatie - financiële en ondernemingseducatie - burgerschap- en persoonlijke ontwikkeling (normen en waarden) - het ontwikkelen van programma's voor sociaal-emotioneel leren	3.6.1	op genoemde punten zal er een curriculum ontwikkeld, aangepast en geïntroduceerd worden
	3.6.2	er zal gewerkt worden aan examens voor het eerder vermelde curriculum en de genoemde programma's
7. praktische en innovatieve programma's voor volwassenen door toepassing van goede andragogie en het stimuleren van levenslang leren	3.7.1	revisie van programma's, professionalisering van docenten en materialen

3. Participatiestructuur

De Overheid en de Stakeholders zullen samenwerken in (1) participatiestructuur op basis van:

A. de wettelijke verantwoordelijkheid;
B. de expertise van elke stakeholder op haar gebied.

Werk- en participatiestructuur:

1. **Minister van Onderwijs en Sport:** De hoogste autoriteit over beleid van het onderwijs is de minister van Onderwijs, zijnde lid van het Kabinet Wever Croes II. De minister van Onderwijs geeft richting aan het onderwijsbeleid.
2. **Departamento di Enseñansa Aruba (DEA)/Directie Onderwijs Aruba**: Een directie belast met het ontwikkelen van onderwijsbeleid, het concipiëren van onderwijswetten en in samenwerking met stakeholders het veiligstellen van de kwaliteit van het onderwijs. Geeft gevraagd en ongevraagd advies over onderwijsbeleid aan de minister van Onderwijs. Geeft ondersteuning aan het onderwijsbestel, door onder andere curricula op alle schoolniveaus te verzorgen, examens te verzorgen, ondersteuning te geven in de vorm van begeleiding, randvoorwaarden en diensten.
3. **Inspectoria di Enseñansa Aruba (Dienst Inspectie van het Onderwijs/DIO):** Een dienst aangewezen om de kwaliteit van het onderwijs te controleren. Stimuleert de schooldirecties en de scholen om de kwaliteit van het onderwijs te borgen. Signaleert, rapporteert en adviseert (op verzoek of ongevraagd) aan de minister hierover en over de ontwikkelingen op dit gebied. Ziet toe op de naleving van de wettelijke voorschriften omtrent het onderwijs. Bureau Leerplicht ressorteert ook onder DIO.
4. **Dienst Uitvoering Onderwijssubsidies (DUOS):** Een dienst aangewezen om op basis van toetsingen voor voorwaardelijke toekenningen van subsidies aan de scholingsinstituten/ scholen goed te keuren en om de uitvoering van de gesubsidieerde innovatieprojecten te controleren.
5. **Schoolbesturen:** Zijn belast met het uitvoeren van het overheidsbeleid op het gebied van onderwijs op hun scholen, het controle uitoefenen op de activiteiten en het personeels- en financieel beleid van hun scholen en met het onderhouden van een goede communicatie met Directie Onderwijs en Dienst Inspectie van het Onderwijs en met beide instanties op de hoogte houden van de voortgang in hun werk.
6. **Schoolhoofden, directeuren:** Zijn verantwoordelijk voor het aansturen van hun scholen door middel van beleid. Zij onderhouden een goed contact met hun schoolbestuur en geven informatie over de voortgang van hun werkzaamheden. Zij hebben een goed contact met hun team en met de ouders. Wanneer zij problemen signaleren die op het niveau van het schoolbestuur of op nationaal niveau opgelost moeten worden, geven zij dit aan bij hun schoolbestuur.
7. **IPA: Instituto Pedagogico Arubano:** IPA is het instituut dat onderwijzers en docenten opleidt op basis van professionele normen. Kleuter-Basis-Voortgezet-Tweedegraads-Eerstegraads docenten.
8. **Universiteit van Aruba, IPA, scholen die vwo-havo-mavo -EPI-EPB aanbieden, avondschool, kleuter- en basisscholen, scholen voor speciaal onderwijs:** Bieden onderwijs aan in overeenstemming met de door de overheid goedgekeurde programma's.
9. **Vakbonden:** Vertegenwoordigen de belangen van de leerkrachten waaronder werkomstandigheden, arbeidsvoorwaarden, noodzakelijk materiaal en instrumenten voor

het onderwijs. De vakbonden zijn niet belast met beleidsvoorbereiding op het gebied van onderwijsbestel en curricula, maar verstrekken informatie aan de schoolbesturen en aan Dienst Inspectie van het Onderwijs, die op haar beurt de informatie doorgeeft aan Directie Onderwijs, die uiteindelijk belast is met de beleidsvoorbereidingen.

10. **Oudercommissies:** Controleren of de scholen zich van hun taak kwijten om leerlingen te onderwijzen en dat onderwijs in een gezonde omgeving aangeboden wordt. Zij geven ondersteuning aan scholen in het onderwijs aan de leerlingen en creëren een gezonde omgeving op school.

De minister van Onderwijs maakt gebruik van het Onderwijsplatform. Het platform bestaat uit twee (2) commissies die op een participatieve wijze periodiek rapporten opstellen.

Commissie 1: Directie Onderwijs, in samenspraak met de schoolbesturen, DUOS en eventueel Dienst Inspectie van het Onderwijs en Bureau Minister van het Onderwijs analyseert en stelt rapporten op integrale wijze op, geeft beleidsadvies, monitort het beleid en past het beleid aan indien nodig, zowel op korte, middellange en lange termijn en ontwerpt wetten samen met DWJZ.

Commissie 2: Dienst Inspectie van het Onderwijs, schoolbesturen, de vakbonden Seppa en Simar, stellen rapporten en adviezen op voor de minister van Onderwijs in welke de Staat van het Onderwijs en vraagstukken vastgesteld worden en komen met een advies met pragmatische oplossingen die in lijn zijn met de onderwijswetgeving en het onderwijsbeleid.

De twee commissies presenteren in samenspraak met elkaar hun rapporten in de vergaderingen met de minister, waarna de minister en zijn staf deze evalueert en een eindbesluit neemt. Ook al is de minister van Onderwijs het Bevoegd Gezag, hij zal alsnog overleg plegen met de ministerraad voordat hij een eindbeslissing neemt.

Op het interdepartementale terrein en binnen het Koninkrijk vertegenwoordigen Directie Onderwijs en Dienst Inspectie van het Onderwijs de minister van Onderwijs en werken samen en initiëren verschillende projecten met goedkeuring van de minister van Onderwijs. Bovengenoemde overheidsinstellingen doen een periodieke rapportage aan de minister over ontwikkelingen in het onderwijs. Er zijn onder andere de volgende samenwerkingen:

1. Directie Onderwijs en de schoolbesturen werken gezamenlijk met:
    - Directie Sociale Zaken en Directie Volksgezondheid op het terrein van zorg en veiligheid;
    - Dienst Openbare werken en DIP op het terrein van infrastructuur;
    - Directie Arbeid op het terrein van aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt;
    - DEZHI op het terrein van SDG's;
    - Futura op het terrein van innovatie en het "masterplan reforma economico";
    - Directie Cultuur op het gebied van Kunst- en Cultuuronderwijs;
    - andere overheidsinstanties, indien nodig.

    Er wordt via een integrale aanpak gewerkt aan plannen en projecten die bijdragen leveren aan het onderwijs en aan de sociaal-economische ontwikkelingen van ons land.

Directie Onderwijs is ook lid van de interdepartementale Kinderrechtencommissie en van de interdepartementale Mensenrechtencommissie.

2. Directie Onderwijs (en de schoolbesturen en scholen) werken samen met de andere Koninkrijkslanden aan verschillende onderwerpen/thema's en projecten in het Koninkrijk.
   Zoals onder andere in de 4landenoverleg-regiegroep, examens, Project Kibrahacha (alle lerarenopleidingen in het Koninkrijk werken in dit project samen), project Studiesucces Caribische studenten (voor een succesvolle overgang naar het studeren in Nederland).
3. Dienst Inspectie van het Onderwijs werkt samen met de onderwijsinspecties van de andere Koninkrijkslanden aan verschillende onderwerpen/thema's en projecten die gerelateerd zijn aan de inspectie van kwaliteit van het onderwijs.

Besluitvorming over projecten en interdepartementale overeenkomsten gebeurt samen met de andere ministeries op Aruba. Voor wat betreft Koninkrijksprojecten en -overeenkomsten gebeurt dit samen met de ministeries van Onderwijs en Wetenschap in het Koninkrijk (vierlanden- of bilateraal overleg).

4. Actieplan

Om alle acties te kunnen implementeren zal er een implementatieplan komen in de vorm van een meerjarenplan voor de periode 2021-2025. Deze zal samen met alle stakeholders in het Onderwijsplatform gemaakt worden.

De acties zullen concreet en SMART beschreven worden. Acties die al in de beginfase zitten zullen geëvalueerd worden en er zal bekeken worden wat de behoeften zijn. Er zal een Logical Framework voor elk project gemaakt worden. Om de voortgang van de werkzaamheden te monitoren zal er gebruik gemaakt worden van de indicatoren. Directie Onderwijs draagt zorg voor de algemene monitoring.